

Zsinórférgék

Kép forrása: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Zsin%C3%B3rf%C3%A9rgék>

Leírás szerzője: Domonkos Luca

Zsinórférgék (Nemertea) rendszertani helye:

Ország: *Állatok*

Csoport: *Homonóm szelvényezettek*

Főtörzs: *Tapogatócsillókoszorúsok (Lophotrochozoa)*

Törzs: *Zsinórférgék (Nemertea)*

Elterjedés:

A fajok nagy része tengerekben él, vannak azonban édesvízi és szárazföldi fajok is. Szinte kivétel nélkül ragadozók. Egyes fajaik tengeri gazdaállatokhoz, például csalánozókhöz, rákokhoz, kagylókhoz vagy zsákállatokhoz kötődnek. Így például az élősdizsinórféreg (*Malacobdella grossa*) nevű faj, mely a *Zirfea crispata* kagylófaj köpenyüregében élnek. Nem a kagyló szövetével, hanem a vízárammal érkező planktonikus szervezetekkel táplálkozik. Mintegy 850 fajuk ismert (1997-ben)

Táplálkozás:

A zsinórférgék rendkívül lassan mozognak. Mozgásuk közben állandóan nyálkát hagynak el, mint a mászó csiga. A nyálkát azonban nem hasoldaluk termeli, mint távoli rokonaik, az örvényférgék, hanem egész testfelületük választja el; ezért nem is nyálkaszőnyegen csúsznak, mint az örvényférgék, vagy a csigák, hanem az egész testüket folyton körülvevő nyálkacsőben. Ezzel a jelenséggel van kapcsolatban az, hogy testük hengerded maradt s nem lapult el, mint az örvényférgéké. Hihetetlen lassú, óvatos mozgásuk magyarázza meg azt, hogy az édesvízi alakokat mért oly nehéz megtalálni. Lomha, lassú természetükkel ellentétben veszedelmes rablók. Különlegesebben gyűrűsférgékkel és pedig azok közül is főként a csőlakókkal táplálkoznak, melyeket rendkívül ügyesen cipelnek ki ormányukkal lakóházukból. E mellett azonban csaknem mindenféle hústáplálékot megesznek, s így

könnyen széttagolható húscsapatokkal jól táplálhatjuk az akváriumi életet elég jól viselő állatokat. Mivel a húsetelben nem sokat válogatnak, érthető, hogy mint asztalvendégek: kommenzálisták igen gyakran vesznek részt más állatok lakomáján, a nélkül, hogy azokat bántanák. Egyes fajok élősködőkké: parazitákká váltak.

Szaporodás:

A zsinórféreg a többi laposféregtől különösen abban különbözik, hogy váltivarúak; a nemeket azonban külsőleg nem tudjuk egymástól megkülönböztetni. Az édesviziek között azonban kétivarúakat: hermaphroditákat is találunk. Az ivari készülék rendkívül egyszerű, páros szervekkel rendszerint nem találkozunk. A csiraszervek egyszerű zsákokat formálnak, melyek a gyomorzebek között nagy számban helyezkednek el és mindig párosával találhatók. Az egyes zsákok egyenként nyílnak a hátoldalon a test felületére. Az állatok a tojásokat zsinórokban, vagy öves kokonokban szabálytalan tömegben rakják le. A zsinór, illetőleg a csőszerű öv kocsonyásan megmerevedő nyálkás tömegből képződik s már az anya testén kialakul, úgyhogy a tojásokkal megrakott nyálkás övből az anyaállat kicsúszik.

Külső ismertetőjegyek:

A zsinórféreg teste fonálhoz, zsinórhoz hasonló. Legtöbb fajuk kis és közepes testméretű állat, hosszuk a néhány mm és az 1 m közé esik. Belső szerveiket bőrizomtömlő veszi körül. A külső hámréteg csillós, alatta az izomréteg hosszanti és keresztirányú rostokból áll.

A szájnílásuk rendszerint testük elülső végén, hasoldalon van, amely az izmos garatba nyílik. Bélcsatornájuk háromszakaszos, a középbélhez számos kitüremkedés csatlakozik. A végbélnílás a test végén található. Az előbél előtt, a testüreg többi részétől elválasztott üregben jellegzetes szervük az ektodermális eredetű kiölthető *ormány* (*proboscis*) nyugszik. Ez a szerv gyakran hosszabb, mint maga a test, rajta méregmirigyekkel összekötött szúrósérték (*stylet*) vannak. Ezek a függelékek segítik a zsákmány megragadását.

Kiválasztószervük zárt, rendszerint 2 vagy 3 hosszanti edény alkotja. A kiválasztást elővesécskék (protonephridium) szolgálják, amelyek összeköttetésben vannak a *zárt keringési rendszerrel* oly módon, hogy a lángsejtek a véredények falába ágyazottak.

Idegrendszerük 2 pár – hasi és háti – idegdúcából, garatideggyűrűből és hosszanti idegtörzsből áll. Érzékszerveik közül a szemek (egyszerű szemek) és oldalszervek (kemoreceptorokkal) a legfontosabbak.

A zsinórféreg szinte kivétel nélkül váltivarúak, ivarszerveik felépítése egyszerű. Külső megtermékenyítéssel szaporodnak. Posztembrionális fejlődésük nagyrészt közvetlen, egyes csoportoknál azonban csillós (*pilidium*) vagy Desor-féle lárvák jelennek meg.

Szerző által felhasznált források:

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Zsin%C3%B3r%C3%A9gek>

<http://mek.niif.hu/03400/03408/html/3021.html>